

SOSYAL-İŞ

Türkiye Sosyal Sigortalar, Eğitim, Büro, Ticaret, Kooperatif ve Güzel Sanatlar İşçileri Sendikası

MART

AYLIK YAYIN ORGANI

YIL:40

SAYI:2006/3

8 Mart "Dünya Emekçi Kadınlar Günü"

Ülke ABD. Şehir New York... Cotton Tekstil fabrikasında kadınlar çalışmakta... Kadınlar 1800'lü yıllardan itibaren daha iyi çalışma koşulları, emeklerinin karşılığında daha iyi ücret ve yaşam koşulları istemeye başladılar. Bu uğurdaki mücadeleleri sonuç vermez. Yapacakları başka bir şey kalmamıştır... Tek çare GREV'dir.

Kadınlar bir 8 Mart günü, haklarını alabilmek için son çare olarak greve giderler. Ancak, işverenlerin zalimce müdahalesiyle karşılaşılır. Kadınları fabrikaya kilitleyen patronlar, böylece grevin başka işyerlerine sıçramasını engelleyeceklerini düşünürler. Bu sırada fabrika içinde yangın çıkar, kadınlar içeridedir. Kaçmak isterler, işverenlerin kurduğu barikatları aşamazlar. 129 kadın işçi yanarak ölür. Benzer bir olay da geçtiğimiz yılın son günlerinde ülkemizde gerçekleşti. Bursa'da Özyay Tekstil Fabrikasında kapılar dışarıdan üzerlerine kilitleyerek çalıştırılan sigortasız kadın işçilerden 5'i çıkan yangında diri diri yanarak can verdiler. Kadınlardan biri hamile, ikisi çocuk yaşıydı...

1920 Ağustos ayında Kopenhag'da toplanan "Uluslararası Sosyalist Kadınlar Konferansı"nda 8 Mart gününün kadınlara özgü bir gün olması düşüncesi ortaya atılır. Bazı ülkelerde değişik günlerde kutlanmaya başlar. Tarihin 8 Mart olarak kesinleştirilmesi, 1921 yılında Moskova'da toplanan "3. Uluslararası Kadınlar Konferansı" tarafından gerçekleştirilir. Daha sonra Birleşmiş Milletler Örgütü de bu günü Dünya Kadınlar Günü olarak kabul eder.

8 Mart, ülkemizde ilk kez 1921 yılında "Emekçi Kadınlar Günü" olarak kutlandı. 1975 yılında kutlamalar sokağa da taşındı. 12 Eylül darbesi ile 1984 yılına kadar kutlamalar gerçekleştirilemedi. Dünyada olduğu gibi ülkemizde de kadınlar 8 Mart gününde eşitlik isteklerini dile getiriyorlar, iş istiyorlar, daha iyi çalışma koşulları için, eşit ücret için mücadele ediyorlar. Kadınların mücadelesine bir ışık olan Cotton Tekstil fabrikasında ve Bursa'da "yakılan kadın işçileri" bir kez daha saygıyla anıyoruz...

Sevgili Hekimlerimiz

Başbakanın size güvenmeyip, doktor ithal etmeye çalıştığı,

Paran kadar sağlık anlayışının yayılmak istendiği,

Hastanelerin, ticarethaneye çevrilmek istendiği,

Doktorların dahi iyi performansa sahip pazarlamacı yapılmak istendiği,

Sağlığı için çırpındığınız fakir halk ile karşı karşıya getirilmek istendiğiniz,

Hastaların müşteri yapılmaya çalışıldığı şu günlerde;

14 MART TIP BAYRAMI KUTLU OLSUN...!

BAŞKANDAN

KAMU KESİMİNİ, ÖZEL KESİM ADINA YASAKLAMAK...

Özcan Kesgeç

Biz işçiler, emekçiler, sendika yöneticileri bugün her zamandan daha dikkatli, uyanık olmak zorundayız. Yaşamsal çıkarlarımız bunu gerektirmektedir. Bunun için de en başta bilgili olmak, bilgi ile donanmak zorundayız. Uğur Mumcu'nun deyişi

ile "Bilgi sahibi olmadan, fikir sahibi olunamayacağı" nı bilinçlerimize çıkarmalıyız.

Tabii bilgi dediysek master veya doktora bilgisinden söz edecek halimiz yok. Olsa hiç de kötü olmaz ama bize ne yapılmak istendiğini, ne kazıklar atılmaya çalışıldığını anlayacağımız kadarı da bize yeterli ve gerekli. Bütün bunlar her zaman gündemimizde.

21 Şubat 2006 günlü Milliyet gazetesinde yer alan habere göre Türkiye Yardım Sevenler Derneği'nin 78. yaş gününde "Artık sosyal devlet yerine sosyal refah toplumu ağır basmaktadır. Refah toplumuna giden yolda vatandaşların ihtiyaçlarını görebilen TYSD güzel bir örnektir." buyurmuşlar Sayın Demirel.

devamı sayfa 3'te

Yoksulluğa Adaletsizliğe Hayır

DİSK'in KOCAELİ MİTINGİ

Konfederasyonumuz DİSK 19 Şubat 2006 tarihinde Kocaeli'nde "Yoksulluğa – Adaletsizliğe Hayır" Mitingi düzenledi. Mitinge Trakya, İstanbul, Bursa, Eskişehir, Sakarya ve Kocaeli bölgelerinden işçiler katıldı.

devamı sayfa 3'te

ÇALIŞMA YAŞAMI VE KADIN

Ecehan Balta
Sosyal-İş Ankara Şube
Y. K. Üyesi

Giriş

Kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olmak yolundaki mücadelelerinin temeli 8 Mart 1857'de New York kentinde tekstil sektöründe çalışan yüzlerce kadının düşük ücretler, uzun çalışma saatleri ve insanlık dışı çalışma koşullarını protesto etmek için yaptıkları greve dayanır. 1975 yılında ise ilk kez Uluslar arası Kadınlar Yılı kutlanmıştır. Aynı yıl, Birleşmiş Milletler 8 Mart'ı Dünya Kadınlar Günü olarak ilan etti. Tarihsel gelişim çizgisi içinde "kadın-erkek eşitsizliği" toplumsal hayatın temel durumlarından biri olma niteliğini maalesef günümüze kadar sürdürmüştür. Toplum içinde kadın sorunu genel olarak kadının statüsü, eşit haklara sahip olması ve bu eşit haklarını kullanabilmesi ve bunların zorunlu sonucu kadının, kişi olarak kendini geliştirmesi konularını kapsamaktadır.

Gerçek bir kadın – erkek eşitliğinin sağlanması için var olan toplumsal yapıların oldukça köklü ve önemli değişiklikler geçirmesi gerektiği ortadadır. Ancak bu değişimleri yapabilmek için mevcut yapıyı da doğru analiz etmek gerekir. Bugün, dört temel başlık altında mevcut yapıya bakmaya çalışacağız: Sağlık, eğitim, çalışma yaşamı ve siyaset.

Bazı Göstergeler

Dünyanın bir çok yerinde olduğu gibi Türkiye'de de kadınların temel rolünü, anne, eş ve ev kadını olarak çizen resmi ideoloji, kadının işgücüne katılımının sınırlarını da belirlemiştir. Diğer yandan kadınların, kendileri ve aileleri için yaptıkları ve yarattıkları şeyler çalışmadan sayılmamış, "kadının yapması gereken yükümlülükleri" olarak görülmüş, değersizleştirilmiş ve önemsizleştirilmiştir. Oysa ki; kadınların bu görünmeyen emeğinin değeri ulusal gelirin %40'na denk düşmektedir.

Türkiye de kadının iş gücüne katılım oranı 1999 yılı itibarıyla % 29,7'dir. Devlet İstatistik Enstitüsünün Hane Halkı İşgücü Anketlerinin verilerine göre 1989 yılında bu oran kadınlar için % 35,1'dir. Erkekler için katılım oranları aynı yıllar itibarıyla % 75,7'den %68,3 düşmüştür.

Türkiye'de kadınların işgücüne katılımının düş-

mesine yol açan nedenler; ekonomik yapıdaki değişimler, bunlara ek olarak da sosyal faktörler ve özellikle köyden kente göçtür.

1930 ve 1940'lı yıllar kadının çalışma yaşamı içine girmesini kolaylaştırıcı yasal düzenlemelerin olduğu yıllardır.

Türkiye'de evde çalışan ücretli kadın sayısının tüm çalışan kadınlara oranı 1991de %2,8 iken 1994de %10'a bugün ise %20'lere yükselmiştir. Ancak bu kadınların geliri evi geçindiren değil aile bütçesine katkı yapan gelir olarak görülmektedir.

İktisadi faaliyet kollarına göre dağılıma baktığımızda, kadınların geleneksel iş bölümüne uygun olarak ağırlıklı tarım ve hizmet sektöründe yer aldığını görüyoruz. Kadınların yoğun olarak çalıştığı alanların başında % 72'lik oran ile tarım sektörü gelmektedir. Dikkat çeken bir husus da erkeklerin bu sektördeki oranının gittikçe gerilemesidir (% 33). Erkekler bu alanı terk etmekte ve kadınlara bırakmaktadır. Son yıllardaki artışa rağmen, sanayide çalışan nüfusun % 9,7'si ve hizmet sektöründe çalışan nüfusun % 18,1'ini kadınlar oluşturmaktadır. Hizmet sektörü kentlerde kadınların çalıştığı en yoğun sektördür. Genellikle sağlık, eğitim alanlarında ve son yıllarda artış gösteren bir şekilde bankacılık sektöründe çalışmaktadırlar.

2000 yılı verilerine göre, Türkiye'deki tüm çalışan kadınlar içinde ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınların oranı % 49,8'dir. Bunu % 38 ile ücretli ve yevmiyeli çalışan kadın oranı izlemektedir. Bu oran kentlerde, % 83 ile ücretli ve yevmiyeli çalışan kadınların artması şeklinde değişmektedir.

Devlet İstatistik Enstitüsünün verilerine göre, evli kadınların işgücüne katılım oranı Türkiye genelinde % 27,2, kentte % 13 ve kırdada % 48'dir. Dikkat çekici bir husus boşanmış kadınların işgücüne katılımının % 46 ile önde gelmesidir. Evli kadınların işgücüne katılımı hiç evlenmemiş (% 30) veya boşanmış kadınların oranından daha düşüktür. Bu oran kentte % 47 ile yine öndedir. Kırsal alanda evli kadınların daha çok işgücüne katılması yine aile içi tarım işçisi olması ile açıklanabilir.

Kadınların eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranları eğitim seviyesi arttıkça doğru orantılı olarak artış göstermektedir. Okuryazar olmayanların işgücüne katılım oranı Türkiye genelinde % 27 iken, ilkökul mezunlarının oranı % 30,5; lise mezunlarının oranı % 33; lise ve dengi meslek lisesi mezunların oranı % 44 ve yüksek okul mezunlarının oranı ise % 71'dir.

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün 2000 yılı verilerine göre, kadınların işsizlik oranı erkeklerle

oranla daha fazladır. Bu oran kadınlarda % 6,1'dir. Eğitimli kadın genç işsizlik oranı ise % 29'dur. Bu oran şehirlerde % 26 ve kırdada % 43'tür. Kırsal kesimdeki genel kadın işsizlik oranı % 1,9'dur, ancak bunun sebebi yine kadınların ücretsiz aile işçisi olarak çalışmasıdır. Kadın işsizliği ile ilgili diğer bir boyut da, işsizliğin en yoğun olarak 15-19 yaş grubu arasında görülmesidir (% 15,6). Bunu % 15,5 ile 20-24 yaş arası genç kadınlar izlemektedir. Bu oran kentlerde 15-19 yaş arasındaki kadınlarda % 33, 20-24 yaş arası kadınlarda % 26 olmaktadır.

Kadınların eğitim durumuna göre işsizlik oranları incelendiğinde ise, eğitim düzeyinin yüksekliğinin genç kadınlar için yüksek işsizlik eğilimini azaltmadığı görülecektir. 12-24 yaş arası, ilkökul mezunu kadınların işsizlik oranı % 7 iken, bu oran ortaokul mezunlarında % 26, lise mezunlarında % 34, yüksekokul mezunlarında ise % 34 olarak tespit edilmiştir.

Türkiye'de çalışan kadınların ücretleri erkeklerinkinden düşüktür. Genel olarak Dünyada kadınların ücretleri erkeklerin % 78'i kadardır. Devlet İstatistik Enstitüsünün 1996 yılı verilerine göre, okuryazar olmayan kadınların saatlik kazancı erkeklerin kazancının % 62'si kadardır. Bu oran ilkökul mezunu kadınlarda % 41, lise mezunu kadınlarda % 59 ve yüksek okul mezunu kadınlarda % 59'dur. Yine, çeşitli meslek gruplarına göre de kadınlarla erkekler arasında ücret farklılığı bulunmaktadır. DİE'nin 1996 verilerine göre, en büyük kazanç farkı tarım sektöründedir. Hizmet sektöründe bu oran % 56; idari sektörde ise % 80'dir. Yalnızca kamu alanında çalışan kadınların kazancı erkeklerin kazancına yakındır.

Kadın emeğini değersiz hale getirmenin yolu, kadınlara düşük ücret ödemektir. Bu durumu kadının öğrenim ve beceri düzeylerinin düşük olması ile açıklamaya çalışanlar vardır. Ancak gözden kaçırılmaması gereken nokta, burjuva ataerkil düşüncenin bir sonucunda kadınlarımız bilinçli olarak eğitim, öğretim süreçlerinden ve çalışma yaşamından uzak tutulmaya çalışılmaktadır. Bu sistem içinde erkek evin esas geçindiricisidir ve kadın da ona bağımlıdır. Bu düşünce sistematiği içinde kadın aileye ek gelir sağlayabilir ama asıl görevi ev ve çocuklara bakmaktır. Bu nedenle kadınlarımızın büyük bir çoğu vasıfsız işçi olarak, düşük ücretle ve kayıt dışı çalıştırılmaktadırlar.

Bu tabloyu değiştirmek için kadınların 8 Martları bir fırsat olarak görmesi, mücadeleyi yüksele bir gün olarak değerlendirmesi gerekir.

Herkesin 8 Martı kutlu olsun.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde Ankara Şube Başkanı Tahsin Osan ve Şube Sekreteri Nesimi Turgut işyerlerini ziyaret ederek kadın üyelerimizi çiçeklerle kutladılar

İst. Şb. Bşk. Mustafa Ağuş ve Metro Güneşli Baştemsilcisi Turgut Çivi MESAM İşyeri Temsilcilik Odasında kadın üyelerimizi kutladılar

İzmir Ünibel İşyerinde Temsilci Gürsoy Taşdemir kadın üyelerimizi kutlarken

Şehir Plancıları Odası'nda TİS imzalandı

TMMOB Şehir Plancıları Odası ve bağlı şubelerini kapsayacak 2. dönem toplu iş sözleşmesi görüşmelerine 17 Kasım 2005 tarihinde başlandı. Sözleşmenin iş güvencesi maddesi üzerinde anlaşılabilmesi üzerine devreye resmi arabuluculuk prosedürü girdi. Sendikamızın katılmayı anlamlı bulmadığı arabulucu sürecinin tamamlanması üzerine, yasanın öngördüğü Grev Kararı'nın alınacağı gün, iş güvencesi hükümlerinin sendikamızın önerileri doğrultusunda kabulü ile anlaşma sağlandı.

Anlaşmaya göre işyerinde en düşük taban ücret net 400,00 YTL oldu. Sözleşmenin birinci yılında çıplak ücretlere %20-25, ikinci yılında enflasyon oranında zam yapıldıktan sonra oluşan ücretlere 2 puan zam yapılacaktır.

TİS'e göre yılda 1 ikramiyenin verileceği işyerinde diğer tazminat ve sosyal ödemelerin tutarları ise şöyle; Teşvik Zammı: Son iki hizmet yılı için 5,00 YTL/net; Kasa Tazminatı (aylık): Birinci yıl 35,00 YTL/net, ikinci yıl 40,00 YTL/net; aile ve Çocuk Yardımı : 657 sayılı yasaya göre; Evlenme Yardımı: 1 adet Cumhuriyet altını; Doğum

Yardımları: 1 adet Cumhuriyet altını; Ölüm Yardımı: 6.000,00 YTL/net, ve 1.000,00 YTL/net; Yemek Yardımı: Birinci yıl 5,00 YTL/net, ikinci yıl 5,50 YTL/net; Ulaşım Yardımı: Her gün için 2 adet EGO bileti tutarı; Öğrenim Yardımı: Birinci yıl ilköğretim 30,00 YTL/net, Lise 40,00 YTL/net, yüksek öğrenim 50,00 YTL/net; ikinci yıl için 35,00 – 45,00 – 55,00 YTL/net; kıdem tazminatı 35 gün, 1 Mayıs işçi sınıfının birlik, mücadele, dayanışma günü ücretli izinli olarak kabul edilmiştir.

TİS D. Bşk. Ali Cancı, Ank. Şb. Bşk. Tahsin Osan, Temsilci Erdal Dönmez TİS imza töreninde ŞP Odası yöneticileri Buğra Gökçe, Funda Erkal ve Yaser Gündüz ile birlikte

DİSK'in KOCAELİ MİTINGİ

Konfederasyonumuz DİSK 19 Şubat 2006 tarihinde Kocaeli'nde "Yoksulluğa – Adaletsizliğe Hayır" Mitingi düzenledi. Mitinge Trakya, İstanbul, Bursa, Eskişehir, Sakarya ve Kocaeli bölgelerinden işçiler katıldı.

Daha önce 11 Şubat'ta yapılması planlanan miting, aşırı olumsuz hava koşulları nedeniyle bu güne ertelendi. Bu kez yağışsız ve güzel bir havada gerçekleştirilen mitinge katılan binlerce işçi, hükümetin politikalarını protesto ederek taleplerini çeşitli sloganlarla dile getirdiler.

Miting için Kocaeli ve çevre illerden gelen işçiler sabah saatlerinde Merkez Bankası önündeki buluşma noktasında toplanmaya başladılar. Saat 11.30'da miting alanına gitmek üzere yürüyüşe başlayan kortejin en önünde DİSK Başkanlar Kurulu üyeleri yerlerini aldılar. Alfabetik sıra ile Birleşik Metal-İş Sendikası ile yürüyüşe başlayan kortejde, DİSK'e bağlı sendikalar sırasıyla yerlerini aldılar. Türk-İş'e bağlı Petrol-İş ile Hak-İş'e bağlı Çelik-İş şubelerinin de katıldığı yürüyüş öğle saatlerinde Perşembe Pazarındaki miting alanına girilmesiyle son buldu. Kortejin miting alanına yerleşmesinden sonra başlayan miting açılış konuşmasını DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi yaptı. Konuşmasında AKP Hükümetine eleştiriler yönelten Çelebi "Sosyal Güvenlik Kurumu Kanun Tasarısı ile Genel Sağlık Sigortası Kanun Tasarısının" işçiye-emekçiye getireceği ağır yüklerin altını çizerek "arkadaşlar, iktidar bizlere paran kadar oku, paran kadar yaşa, paran kadar insan muamelesi görüyor" diye konuştu.

Birleşik Metal-İş, Genel İş ve Lastik-İş üyelerinin ağırlıklı katıldığı mitinge Sendikamız İstanbul bölgesinden önemli bir katılım sağladı. Genel Yönetim Kurulumuzun da katıldığı mitinge Sendikamız ayrıca İzmit'teki üyelerimizin yanı sıra, İstanbul Şube bölgesinden Şube Başkanı Mustafa Ağuş'un başkanlığında işyeri Sendika Baş temsilcilerimiz Turgut Çivi, Ayhan Hancı, Kadir Bircan, Arap Erol eşliğinde iki otobüs kiralarak üyelerimiz ile birlikte mitinge katıldılar.

DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi'nin konuşmasından sonra Genel Sekreter Musa Çam da bir konuşma yaptı. Mitingin son bölümünde değerli sanatçı Onur Akın alkışlar eşliğinde bir konser verdi ve miting sona erdi. Mitingin sona ermesi üzerine işçiler miting alanına geldikleri disiplin içinde alandan ayrıldılar.

Lastik sektöründeki toplu iş sözleşmesi görüşmeleri sürecinde gerçekleştirilen miting, DİSK üyelerinin dayanışmasını göstermesi bakımından önemli mesajlar verdi.

BAŞKANDAN

1. sayfadan devam

Benim gibilerin anlayacağı basitlikle; Sayın Demirel, sosyal devleti bırakalım, refah toplumunu "hayırseverlikle" kuralım demektir. Peki nedir bırakacağımız sosyal devlet. En yalın tanımı ile sosyal devlet, toplumsal eşitsizlikleri kaldırma amaçlı devlettir. Nasıl yapar bunu. Mal ve hizmet üretip dağıtarak, bunların kurumlarını ve mekanizmalarını kurarak. Bunlardan yoksunluğu kullanarak yani piyasayı her şeye egemen kılp, özel girişimciliği esas alıp destekleyerek, sosyal devleti oluşturamazsınız. Bu durumda, refah toplumuna da sosyal devlet yolu ile değil, piyasa ile, yardımseverlikle, düzenleyici devlet ile ulaşmayı amaçlamış olursunuz. Burada çok önemli ve yeni bir şeymiş gibi söylenen düzenleyici devlet'e bakmak gerekir ki, lafın yaldızını döküp gerçek yüzünü görebilelim. **Düzenleyici devlet; Piyasa mekanizmasına dayanan bir sistemi, piyasanın gereklerine göre yönetme amacına bağlı devlettir. Sosyal devletin, mal ve hizmet üreten, dağıtan mekanizmalarını, düzenleyici devletin amaçları ile bağdaş görür ve ortadan kaldırır, tasfiye eder. KİT'ler, BİT'ler, Bakanlıkların bağlı ve ilgili kuruluşları, okullar, hastaneler v.b. gibi. Kısaca söylemek gerekir ise, KAMU KESİMİ, ÖZEL KESİM ADINA YASAKLANARAK PİYASAYA DEVREDİLİR.**

Kimi sözde solcularımızın, "yeni sol" arayışlarının söyledikleri ile, kuşkusuz sağcı Sayın Demirel'in bu söylediklerinin örtüşmesi dikkat çekmiyor mu?

Şimdi bu bilgiler ışığında biz işçiler ve emekçiler, olanı biteni yaldızından sıyrıp gerçek yüzü ile görür, rotamızı belirleyebiliriz.

Eğitimin, sağlığın özelleştirilmesi işte bu düzenleyici devlet olmanın gereğidir.

Sosyal güvenliğin, sosyal devlet kurum ve mekanizmaları ile sağlanması yerine yardım ve hayırseverlik anlayışına bırakılmak istenmesi de aynı nedenledir.

İşsizliği önlemeyi, kalkınmayı sağlamayı piyasanın eşsiz ellerinde görmek de bu yolun içindedir.

Piyasada "ölen ölür, kalan sağlar bizimdir" anlayışı geçerliymiş, olsun ne gam.

Geçmişte ve bugün emperyalist ve sömürgeci konumu bulunmayan, buna karşın sosyal devlet olmaksızın, sosyal refah toplumu olabilen ülke örneği yokmuş. Olsun belki biz olur muyuz!

Özel girişimciliği savunarak, öncelik vererek, onun paşa gönlünün gitmediklerine kamuyu uygun görerek, sosyal devletin savunulamayacağını biz iyi biliriz.

Başına "yeni" konulunca her şeyin yeni olmayacağını da...

30 yıl öncesi ve

13 Ocak 1976

"TÜM ÇALIŞANLARIN SENDİKALAŞMASINI ÖNLEMELİK İÇİN YAPAY BİR İŞÇİ-MEMUR AYIRIMI YARATILMIŞTIR"

Sosyal Sigortalardaki işçilerin memur olması kararını veren Müdürler Kurulunda karara muhalif kalan tek üye, personel temsilcisi olan Sosyal-İş Genel Başkanı Kesgeç; TÜRK-İŞ'in iki temsilcisi de işçiler aleyhine verilen kararın destekçileri arasında; üstelik bu Müdürler Kurulunun beş üyesi de işçi statüsünde.

Memur yapılan, direndikleri için karda kışta sokağa bırakılan işçiler soruyorlar: "Bizden kestikleri paraları kime vergi iadesi olarak verecekler?"

SSK bahçesinde ateş çevresinde dolaşmış işçiler arasında bir bayan var gözleri görmeyen; o da bekliyor ve "Ben de arkadaşlarımla beraberim" diyor.

Bahçenin köşesinde bir ateş yakılmış.. Beş on kişi, ateşin çevresinde ellerini ovuşturarak ısınmaya çalışıyor... Hanımlar, mantoları ve sırtlarına attıkları atkılarla bir ileri bir geri yürüyorlar... Daha gençleri bir başka köşede türkü söylüyorlar hep birlikte. Bunlar, işlerinden çıkartılan Sosyal Sigortalar işçileri...

Hava soğuk mu soğuk. Buz kesiyor ortalık.

Sosyal Sigortalar Kurumu, Ankara'da Sıhhiye meydanının hemen yanbaşındadır. Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan beş on adım yürürseniz, Türk-İş binasına gelirsiniz. Türk-İş binası "İşçi Sarayı" diye anılır. Güzel, modern ve lüks bir binadır.

Bu binanın ikinci katında, sınımsız bir salonda, Türk-İş Başkanlar Kurulu, çay, kahve ve ıhlamur içerek dondurucu soğukta bahçede bekleyen işçilerin durumunu görüşüyor. Türk-İş Başkanı Halil Tunç, önce kendisinin Sosyal Sigortalar Kurumu'ndaki direniş hakkında verdiği demeci okuyor. Ve tartışma hemen başlıyor. Tunç, işçilere karşı.

Onlar tartışa dursun biz Sosyal Sigortalar Kurumu bahçesine gidiyoruz. Yanımda Özcan Kesgeç var. Kesgeç, Sosyal-İş Sendikası Başkanı. 1945 doğumlu. 21 Mayıs olaylarında Harp Okulu'nda öğrenciymiş. 1500 Harp Okulu öğrencisiyle birlikte okuldan çıkarılmış. Sonra İstanbul Edebiyat Fakültesini bitirmiş.

Sosyal-İş Sendikası DİSK'e bağlı. Kesgeç Türkiye İşçi Partisi kurucularından. "1967 yılında Sosyal Sigortalar Kurumu Eminönü Şubesine girdim. O tarihten sonra da sendikacılığa başladım. Kırık dökük bir masamız bir de sandalyemiz vardı başladığımızda" diyor Özcan Kesgeç. Sosyal-İş bir süre bağımsız kalmış. 1974 yılında da DİSK'e katılmış.

ELLİ YAŞINDAYKEN

İşçilerle konuşuyorum.

Sırtında atkıyla tirtir titreyen bir bayana soruyorum. "Ne olacak bu işlerin sonu". Cevap veriyor: "Hakkımızı almak istiyoruz, o kadar" diyor. Sonra ekliyor: "Elli yaşındayım. Dulum. Daimi

"İşçi mi, memur mu?"

Uğur Mumcu,
13-14-15 Ocak 1976
Cumhuriyet

(1975 yılının son günlerinde, Sosyal-İş üyesi SSK çalışanlarının memur yapılmak istenmesi üzerine başlatılan direniş hakkında Uğur Mumcu'nun kaleme aldığı 3 günlük yazı dizisine, ilk bölümünden başlayarak katledilişinin yıldönümü nedeniyle, Mumcu'nun bugün için de ihtiyaç duyulan duruşunun bir örneği olarak sevgi ve saygıyla birkez daha anarak bu sayımızda yer veriyoruz. Diğer bölümlerine sonraki sayılarımızda yer vereceğiz.)

İşçi olarak çalışıyordum. Şimdi memur yapmak istiyorlar." diyor Melahat Yavuz. Gençlerle birlikte kar kış demeden bekliyor bahçede.

İşçi Remzi Taştan atılıyor. "Haklarımız kadar kişiliğimiz de önemlidir. Özgürlüğümüzü istiyoruz. Onun için buradayız". Bağıyor: "Onbeş yıl hizmet ettim, sonra kapı dışarı atıldılar".

Bu ay para alamamışlar. Aldıkları para, ancak ev kirasına, yiyeceğe yakacağa gidiyor. "Uğur Abi" diyor Mehmet Ertan: "İşten çıkarıldığımızı duyunca artık mahalle bakkalı da veresiye vermiyor." Satılmış Kamışlı söz alıyor, ağır ağır konuşuyor: "Şoförüm, gece vardiyasında çalışıyorum. Memur olur muyum abi."

Ali Gedur ile konuşuyorum: "21 yıllık işçiyim. Müdürler Kurulu kararıyla memur yapıldım." diyor. Dört çocukluymuş. "Bu kadar işçi vebalini üzerlerine nasıl alıyorlar" diye soruyor. Selçuk da soruyor: "Bizden kestikleri paraları kime vergi iadesi olarak verecekler."

Bir bayan işçi konuşmak istiyor. Bakıyorum gözleri görmüyor: "Gözlerim kör. Santral memuresi olarak çalışıyorum. Beni de memur yapmak istiyorlar" diyor. "Ben de arkadaşlarımla beraberim" diyor. Sonra da gülerek "Her gün arkadaşlarımla geliyorum buraya."

Bahçede bekliyorlar hep beraber.

Hepsi de konuşmak istiyor. "Yazın dertlerimizi yazın" diyorlar. "Nasıl beklediğimizi yazın", bizim maksadımız ideolojikmiş, ya onlarınki."

MÜDÜRLER KURULU

Sosyal Sigortalarda işçi statüsünde çalışanların memur yapılmalarına Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü, Müdürler Kurulu karar vermiş. Müdürler Kurulu'nda iki tane de Türk-İş temsilcisi var. Biri Hasan Özgüneş öbürü Ekrem Akkılıç. Bir hükümet temsilcisi Fuat Azinoğlu. Azimoğlu AP Kütahya eski milletvekillerinden. Öbür hükümet temsilcisi de, İhsan Köknel.

İşveren temsilcileri ise, Mehmet Akgemci ile Refik Baydur.

Özcan Kesgeç, Kurum personelinin temsilcisi olarak Müdürler Kurulu'na katılıyor. Bir tek Kesgeç muhalif kalmış karara. Öbür üyeler, işçi ve işveren temsilcileri, hep birlikte, "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde" işçilerin memur sayılmalarına karar vermiş.

Dahası var...

Bu kararı veren Müdürler Kurulunun beş temsilcisi işçi statüsünde. Güler misiniz, ağlar mısınız.

KESGEÇ KONUŞUYOR...

Özcan Kesgeç ile, Sosyal-İş Sendikası Genel Merkezinde konuşuyoruz. "1961 Anayasası 12 Mart döneminde değişikliğe uğrarken kısıtlı olarak, yani, grevsiz ve toplu sözleşmesiz memur sendikaları da yasaklanmıştır" diye konuşmasına başlıyor Kesgeç. "Batı ülkelerinde ordu mensuplarının sendikalaşma özgürlükleri tartışılırken, biz işçilerimizi memur yapıyoruz" diyerek de sürdürüyor eleştirilerini.

"Demokrasiyi dillerinden düşürmeyenler, demokrasinin asgari kuralı olan çalışanların sendikalaşma hakkına karşı koymakla özünde demokrasiyi yalnızca sermaye çıkarları için anladıklarını göstermektedirler. Kuşku yoktur ki, buna demokrasi denilmez. Son günlerde Sosyal Sigortalar Kurumunda somutlaşan 30 bin emekçinin sendikal hakkından yoksun bırakılması, bu anlayışın ürünüdür."

Olayı böyle yorumluyor Sosyal-İş Sendikası Başkanı Kesgeç.

"Ülkemizde yapay olarak ve sorunun özü olan tüm çalışanların sendikalaşmasını örtmek amacıyla yaratılan işçi-memur ayırımına çözüm getirmek amacıyla çıkartılan 1897sayılı yasanın 5. maddesi ortada iken, bu kural dahi hiçe sayılmıştır.

Burada bir saniye sözünü keserek soruyorum. "Nasıl?" Anlatıyor:

"1897 sayılı yasanın 5'inci maddesi Bakanlar Kuruluna kurumlarda kimin işçi, kimin memur olduğuna karar verme yetkisi vermektedir. Bu ayırımı ise, Çalışma, Maliye Bakanlıklarıyla Devlet Personel Dairesi uzmanlarından kurulu bir komisyon yapacaktır."

bugün

“Ya Müdürler Kurulu?”

“Evet oraya geldim” diyor. “Müdürler Kurulu bu konuda yetkisizdir. Çünkü yasa açıkça bir komisyon görevlendirmiş. 2 milyon işçinin sosyal güvenliğini sağlamakla görevli Sosyal Sigortalar Kurumu’nda işçilerin memurlaştırılması rastlantı değildir. Kimlerin işçi, kimlerin memur olduğuna karar verecek organ açıkça belirtilmesine rağmen, SSK Müdürler Kurulu, 30 bin kurum işçisini re’sen memur yapmaya karar vermiştir. Bu kararı alan organda üç hükümet temsilcisi bulunması oldukça ilginçtir.”

HÜKÜMETİN TAVRI

Hükümetin bu konuda ne gibi bir tutum takındığını soruyorum. Anlatıyor:

“Müdürler Kurulunun kararından sonra Başbakanlık 11.12.1975 tarih ve 157/18/6224 sayılı yazısı ile Kurum kararının yasaya aykırı olduğunu Kurum’a re’sen bildirmesine ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 22 Aralık 1975 tarih ve 4.1.15-7452 sayılı kurum kararını onamayan yazısına rağmen kurumun kararında ısrar etmesi bu ilginçliği daha da artırmaktadır. Diğer bir ilginç yön ise kuşkusuz hükümetin kendi temsilcileri konusundaki tavrıdır.

“Peki, Başbakanlık ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yazılarına rağmen nasıl bu kadar işçi kapı dışarı edilebilir?” diye soruyorum. Bu soruyu şöyle yanıtlıyor:

“Hiçbir dayanakları yok. Kurumla Sosyal-İş arasında imzalanmış bulunan ve 1.1.1974 ile 31.12.1975 tarihleri arasında yürürlükte bulunan 2. dönem toplu iş sözleşmesininin 47. maddesi “İş Kanununun ilgili maddesi dışında Disiplin Kurulu Kararı olmaksızın hiçbir işçinin hiçbir nedenle işine son verilmez, hükmünü taşımaktadır. SSK toplu sözleşmeyi de yok sayıp, işçilerin işine son verdim diyebilmiş.”

“Sosyal Güvenlik Bakanı ne diyor bu işlere?”

“Bakan mı” diyor, “O, şeriatın kestiği parmak acımaz diyor” Tabii hukuk değil, şeriat geçerli işçi hakkı söz konusu olunca.

HALİL TUNÇ...

“Halil Tunç’un tutumunu nasıl karşılıyorsunuz?” diye soruyorum. Tunç’un sendikal anlayışı ile Kesgeç’ininki taban tabana zıt. Şöyle yorumluyor:

“Halil Tunç, tüm işçilere yönelmiş, kazanılmış hakları geri alma, yok etme eyleminin somut örneği olan Sosyal Sigortalar Kurumu’ndaki direnmeyi yasa dışı olarak ilan etmiştir. O Halil Tunç ki, Konfederasyon Başkanı olarak SSK’daki Türk-İş temsilcilerinin Türk-İş’in 9’uncu Genel Kurulunda alınan kararın karşısına çıkmalarını önleyememiş yada önlememiştir. Yine o Halil Tunç ki, genel grevden söz edebilmekte ve genel grev yapıyorum diyebilmektedir. Sevindirici olan Türk-İş’deki pek çok sendikacının Tunç gibi olmayışlarıdır.”

“Çözüm ne olmalı” diye soruyorum Kesgeç’e. “İşçiler işlerine dönmeli, SSK bu ayıbı silmelidir” diyor.

Devami Nisan sayısında

FARKINDAMISINIZ...!

“Bu son” muş !..

Hükümet gaspçıları yine affetti. Bizim cebimizden alınıp, SSK’ya yatırılmayan primleri yıllarca ucuz kredi olarak kullananların ödemeleri yeniden “yapılandırıldı”. Prim borcunu zamanında ve tam ödeyenler ise yine enayi ilan edildi. Bizim paramızla, ne güzel hovardalık...

Ülkemizin Doktor Gereksinimi

Ülkemizin doktor yetiştirme kapasitesi ihtiyaca cevap vermiyor. Bu durumda dışarıdan doktor ithal etmek kaçınılmazmış(!). Sağlık lüks bir gereksinim olduğu için ucuz değil. Doğal olarak da dışarıdan gelecek doktorlar çok pahalı. Ülkemizin her türlü ürünü çok ucuz. İşçi ve emekçiler de çok ucuz. Binlercesine bir doktor alamazsınız. Bu soruna bir çözüm bulmak gerek. Bir başbakan kaç doktor eder ki..?

Dünya’da yalnızca bir kişi bunu söyleyebilir

“İdamlar sırasında elim titremedi. 12 Eylül darbesinden dolayı hiç pişmanlık duymuyorum.”

TOBB Başkanının Rakibi

Kimlermiş, biliyor musunuz?

Açık Cezaevinin mahkumları..!

Koskoca TOBB’un (Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği) Ankara’da düzenlenen toplantısında Başkan Rifat Hisarcıkloğlu tarafından Başbakan’a sunulan raporda bakan neler deniyor : “Edirne Açık Cezaevi, canlı hayvan borsasından alım yapmakta ve bunun sonucunda ürettiği et, süt ve diğer ürünleri direkt kamu kurumlarına pazarlamaktadır. Cezaevi düşük maliyetle iş yapıp fiyat belirlediği için bölgedeki ticaret erbabı onlarla rekabet edememekte, zor durumda kalmaktadır”.

Sayın başkana şöyle bir öneri götürsek hoşuna giderdi herhalde;

“Gelin, mahkumları TOBB’un işyerlerinde karın tokluğuna çalıştıralım.”

SSK Hastanelerinde harcamalar arttı

“Zarar ettiği” gerekçesiyle Sağlık Bakanlığınca devredilen SSK Hastanelerinde gerçekleşen 2005 yılı harcamalarının 2004 yılında SSK’da iken gerçekleşen harca-

malara oranının %47,9 yüksek olduğu anlaşıldı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının açıklamalarına göre, SSK sağlık ünitelerinin 2004’deki 4,7 milyar YTL olan harcamaları, 2005 yılında Sağlık Bakanlığı elinde 7,4 milyar YTL olarak gerçekleşti.

Bu durum devir gerekçelerindeki çelişkilerden biri olarak karşımıza çıkıyor.

Türkiye’de Kadın İşgücü Emeğin Kadıncılaşması

DİSK-AR (Kasım 2005);

“Türkiye’de kadınların iş yasasına çekilmesi çalışma yaşamının en önemli sorunlarından biri. İş gücüne dahil olmayan her üç kişiden ikisi kadın olsa da, Türkiye’de çalışan kadınların büyük çoğunluğu aile işletmelerinde ücretsiz olarak çalışmaktadır. Türkiye’de işgücüne dahil olmayan kadınların yüzde 70’i kendisini ev kadını olarak tanımlamaktadır. Türkiye’de çalışan kadınların yarısı aile işletmelerinde ücretsiz olarak çalışıyor. Bu durum, Türkiye’de çalışan kadınların hala evden kopmadıklarını gösteriyor.”

DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi (10 Şubat 2006, Conrad Oteli) ;

“Bir yandan uzmanlaşma, bir yandan esneklik dayatması, emeğin niteliğinin ‘kadıncılaşmasına’ ve işgücü piyasasının ‘kadıncılaşmasına’ yol açıyor. Kadınlar, iş gücü piyasasındaki yerlerini daha üretken ve işlevsel biçimde almaya hazır olarak varlıklarını duyuruyorlar.”

Avrupalılaşıyoruz...

Asayiş bozmayan nitelikteki “izinsiz gösteriler” suç olmaktan çıktı. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı geçen yıl içinde yapılan 766 “izinsiz gösteri ve basın açıklaması” hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar verdi. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde (AİHS) yer alan “ifade açıklama ve anlatım özgürlüğü” çerçevesinde verilen karar, benzer durumlara emsal teşkil edecek.

“Rahat(sız)lık...”

Maliye Bakanı, hakkındaki iddialardan rahatsızlık duymadığını söylemiş. Başka ülkelerde hakkındaki “iddialar” şöyle dursun, söylentiler üzerine bile görevinden ayrılmaya kültürüne sahip devlet adamlarını da bir tarafa bırakalım... Ülkemizde artık, hakkında “karısını aldattığı söylentileri” çıkan kocayı bile mahkemeler boşuyor.

HUKUK KÖŞESİ

S. Ayşegül DOĞAN
Sosyal-İş Danışman Avukatı

YASALARDA SAĞLANMAYA ÇALIŞILAN KADIN-ERKEK EŞİTLİĞİ KAVRAMININ TOPLUMSAL ALANDAKİ YANSIMASI

Kadın-erkek eşitliği toplumsal platformda en çok tartışılan konulardan biri olmuştur. Yasalar ve Uluslararası sözleşmeler bakımından da hep önem arz etmiştir. İnsan hakları sözleşmelerinde kadın-erkek eşitliği ile ilgili kurallar veya doğrudan kadın hakları konusunda uluslararası sözleşmeler, ulusal alanda yasaların eşitliğe uygun olarak geliştirilmesi ve değiştirilmesinde itici güç olmaktadır.

Yirminci yüz yıla damgasını vuran 'İnsan Hakları' kavramını eşitlik ve ayrımcılık yasağı ilkelerinden bağımsız olarak algılamak mümkün değildir. Ancak tarihsel gelişimine bakıldığında hakların varlığı ile kullanımı arasında her zaman kadınlar aleyhine belirgin bir ayrımcılık olduğu görülmüştür. Bu sebeple de kadınlara sadece eşit haklar verilmesi eşitliğin yaşama geçirilmesi için yeterli olmamaktadır. Yasaların çıkarılması yanında fırsat eşitliği uygulamalarına da yer verilmesi gerekmektedir.

Yasalar önünde eşitlik ve eşit hakların herkes için yaşama geçirilmesi Çağdaş ve Demokratik Hukuk Devletlerinde insan haklarına saygının temel göstergesi olmuştur. Uluslararası İnsan Hakları Belgelerinde kadın haklarının evrensel insan haklarının vazgeçilmez, ayrılmaz, bölünmez bir parçası olduğu önemle vurgulanmıştır. Uluslararası sözleşmeler nezdinde vurgulanan şey; Kadın hakları ihlallerinin, önce insan hakları ihlali olduğu gerçeğidir.

Türk Hukuku'na baktığımızda kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve kadınlara yönelik her türlü ayrımcılığın kaldırılması için yapılan çalışmaları üç zaman dilimine ayırabiliriz. **Birinci Dönem;** Cumhuriyetin kuruluşunu izleyen ilk on yılı kapsamaktadır (1924-1934). Bu dönemde kadın-erkek eşitliğinin gerçekleştirilmesine yönelik devrimler yapılmıştır. **İkinci Dönem;** 1975-1999 arasındaki süreci kapsamaktadır. 1970'lerden itibaren dünyadaki kadın-erkek eşitliğine yönelik gelişmelerin yansımalarıyla birlikte bizde de buna ilişkin çalışmalar yapılmıştır. **Üçüncü Dönem;** 1999-2005 arasındaki gelişim sürecini kapsar. Bu dönemde Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde, kadın-erkek eşitliğinin

sağlanması amacıyla yasal alanda değişiklikler yapılmıştır. Medeni Yasada var olan ve kadınlar aleyhine eşitsizlik yaratan maddeler çıkarılmıştır. Ceza yasasında özellikle cinsel suçlarla ilgili alanda kadını bir birey olarak değil de bir kadın olarak gören, ve bu bakış açısından dolayı da eşitsizliğin oluşumuna sebebiyet veren anlayışın yerini; Kadının cinselliğini bir edep töresi, aile yada genel ahlak değeri olarak değil de bir özgürlük değeri olarak korumayı hedefleyen bir anlayış almıştır. Tabii yasal anlamda yapılan bütün bu değişikliklerle hukuki anlamda kadınlarla erkekler arasındaki eşitsizliğin tam anlamıyla kalkmış olduğunu söyleyemeyiz. Yasal anlamda yapılan değişiklikler sadece bu alanda büyük bir adım atılmasına sebep olmuştur. Önemli olan demokrasinin olmazsa olmaz koşulu olan 'kadın eşitliği' kavramını, insan hakları boyutunda algılayarak değerlendirmek olmalıdır. Kadın, kadın olmaktan öte önce bireydir. Yasalarda sağlanmaya çalışılan şey her ne kadar bu olsa da; Bugün hala bir çok kadının yaşamını Anayasal haklar yada Medeni Kanun değil gelenekler şekillendirmektedir. Kadınların Cumhuriyetin kurulmasından bu yana kağıt üzerinde kazandıkları haklar, güncel yaşamda kullanabildikleri haklara dönüşmemiş durumdadır.

Mustafa Kemal ATATÜRK, 3 Şubat 1923'te İzmir'de yapmış olduğu bir konuşmasında kadınlar için; *"Kadınlarımız bundan sonra harelere kapatılmayacak, gizlenmeyecek, yüzlerini örtmeyeceklerdir. Çünkü bu tüm ülkenin daha çok acılar çekmesine neden olacaktır. Türk kadınları ulusal bağımsızlığımız için savaş boyunca cesaretle dövüşmüşlerdir. Bugün onlar özgür olmalı, eğitim olanaklarından yararlanmalı ve erkeklerimizinkine eşit bir düzeye çıkarılmalıdır."* sözlerini söylemiştir. Bugün hala değerini o günkü gibi korumaktadır bu sözler. Yasalarda var olan eşitliğin yaşama geçirilememesindeki temel etken kadınların eğitimsizliği ve örgütsüzlüğüdür. Önemli olan kağıt üzerinde sağlanan eşitlik değildir. Cumhuriyet, kadın ve erkeğin omuz omuza verdikleri mücadeleyle kurulmuştur. Bugüne gelindiğinde unutulmaması gereken gerçek budur.

Kadın Olmak

Zeliha Güneş
Genel-İş İzmir Şubesinde Üyemiz

Mart ayı baharın gelişini müjdelere. Doğa değişmeye başlar, toprak uyanır, ağaçlar çiçek açar, tarlalar yeşerir.

8 Mart 1857 yılında toprak kendi kokusunu tüm canlılara sunduğu bir günde Amerika'nın Newyork kentinde kadınlar ekonomik ve siyasal hakları için savaşmak ve mücadele etmek gerektiğini anladılar.

10 saatlik iş günü istediler, oy kullanmak istediler bunun için direnişe geçtiler. Direnişleri kanla, ateşle, atlı polisle bastırıldı. Bir çok kadın yaşamını yitirdi ve bu direniş dünyada bir simge haline geldi.

1910 Kopenhag'ta toplanan Sosyalist kadınlar 8 Mart'ı uluslararası kadınlar günü ilan ettiler.

Türkiye'de kadınlar günü 8 Mart 1921'de Süleyman SELİM'in Ankara'da bir bağ evinde kutlandı.

Ülkemizde kadın olmak, ülkemizde emekçi kadın olmak zor zanaat.

21. Yüzyılda kız çocuklarını okula göndermek için kampanyalar düzenleniyorsa Çocuk işçiliği önlenemiyorsa, töre cinayetleri durdurulamıyorsa, kadın mal gibi başlık parasına satılıyorsa, yasa koyucular kadınları aşağılamak için zina yasaları çıkarmaya çalışıyorsa, kadın üzerinden şeriat özlüklerini hayata geçirmek için türban eylemlerini ön plana çıkarıyorlarsa, kadın kameramanlar taşlanıyorsa, kadın cinsel bir simge olarak görülüyorsa, kadın işçilerin kayıt dışı çalışmaları önlenemiyorsa, Türkiye'de kadın olmak zor. Her şeye rağmen 8 Mart 2006 Dünya Kadınlar Günümüz kutlu olsun.

Yukarıda belirttiğim olumsuzlukların yok olması için Dünya Kadınlarıyla birlikte omuz omuza mücadele edersek, cinsiyet ayrımı olmadan iyi güzel birlikte kucaklarız.

Dünya Kadınlar Günü

Dünya Kadınlar Günü, ülkemizde ve tüm dünyada her yıl 8 Mart'ta kutlanmaktadır. Bütün özel günlerde olduğu gibi, kadınlarımıza da sadece o gün güzel davranışlarda bulunur, armağan alır ve sadece o gün sevgimizi gösteririz. Oysa kadın her zaman kadındır. Özellikle ülkemizde kadınlar çok zor şartlarda yaşamaktadırlar. Eşinden dayak yiyen kadınlarımızın sayısı azımsanmayacak kadar fazladır. Bunun yanın-

Simge Akyürek(*)

da kadınlarımızın çoğu eğitimsizdir. Dolayısıyla hiçbir ekonomik özgürlükleri yoktur. Bu yüzden kendilerini eşlerine mahkum olmuş gibi görürler. Dayak da yeseler, kötü söz de dinleseler hiçbir şekilde haklarını arama yoluna gidemez, tüm yaşamlarını o şekilde sürdürürler. Oysa ki kadınlarımız bu dünyada her şeyin en iyisine layıktır. Unutmayalım ki bizleri dünyaya getiren, besleyip büyüten annelerimiz de birer kadındır.

Onlara olan borcumuzu maddi ve manevi hiçbir şeyle ödeyemeyiz.

Kadınlarımıza da, annelerimize de, sevgililerimize de sadece sırf ismi konulmuş diye özel günlerde değil, tüm yaşantımız boyunca sevgimizi gösterelim, saygı duyalım, onlara insan olduklarını hissettirelim... Unutmayalım ki, hayat sevince çok daha güzel...

(*) Metro Grosmarket İzmir Mağazası
Stajyer Öğrenci

DİSK'in Giderleri-Gelirleri

Konfederasyonumuzun "solda yenilenme" toplantıları harcamalarına ilişkin söylenenleri basından ve DİSK Basın Ajansı açıklamalarından izliyoruz. DİSK'in parasal işlemlerine ilişkin hiçbir dönemde kuşku yaklaşımlara rastlanmamıştır. Son dönemlerde DİSK'in "Solda yenilenme, bütünleşme, kitleselleşme" toplantıları hakkındaki değerlendirmelerde, toplantıların finansmanı ile ilgili olarak DİSK'i kuşku altında bırakacak görüş ve açıklamalar ile karşılaşmaktayız.

Bu konuda yanlış anımsamıyorsak ilk söz, 17 Kasım 2005 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nde Dr. Engin Ünsal tarafından söylendi. Ünsal, **"DİSK parasal yönden güçlü bir işçi konfederasyonu değildir. DİSK Abant toplantısını parasal yönden nasıl karşıladığına açıklık getirmemiştir."** derken, konu üzerinde kafalarda kuşku oluşmakta; buna DİSK Başkanının 22 Kasım 2005 tarihinde verdiği **"söz konusu Bolu toplantısı 'AB parasıyla yapılmamıştır', iç ve dış kaynaklar çerçevesinde Konfederasyonumuz tarafından sağlanmıştır."** resmi yanıtı ile de kuşku bir kat daha artırılmaktadır.

Milliyet yazarlarından Melih Aşık da 3 Mart tarihli köşesinde Dr. Engin Ünsal'dan alıntılar yapıyor. **"Bu toplantıların finansmanını AB sağlıyor. Bu bir iddia değil, gerçek. Bunu bana bizzat itiraf eden de bu toplantıları organize eden DİSK'in Genel Başkanı Süleyman Çelebi. 'Bizim paramız yok, AB'nin işçi eğitimi için verdiği paralarla yapıyoruz bu toplantıları' dedi."** diyor. Dr. Engin Ünsal ve ekliyor "Sözüm ona bu da bir nevi işçi eğitimi oluyormuş".

Bu kez Genel Başkan Süleyman Çelebi Melih Aşık'ın yazısını yanıtlıyor. 3 Mart 2006 tarihli yazısında aynen şöyle diyor; **"Hemen belirtelim ki DİSK'in kolaylaştırıcı rol üstlendiği toplantılar 14-15 Ekim 2005'te Bolu toplantısı ile 10 Aralık 2005'teki İstanbul toplantısıdır. Bu toplantılar DİSK tarafından organize edilmiştir ve tüm masrafları Konfederasyonumuz tarafından karşılanmıştır."**

5 Mart 2006 tarihli Cumhuriyet'te buna bir yenisi daha ekleniyor. Habere göre Genel Başkan Çelebi Adana toplantısında yaptığı konuşmada **"Çalışmalarımızın maliyeti de bireylerin gönüllü dayanışmasıyla karşılanıyor"** diyor.

Şimdi çözmeye çalışalım;

Sayın Çelebi bir "iç ve dış kaynaklar" diyor, bir (Engin Ünsal yalan söylemiyorsa) "AB'nin işçi eğitimi için" verdiği paralar diyor, son olarak da "gönüllü dayanışma" diyor.

Hangisi doğru olursa olsun, kuşku yanları var. Nedir, bu "iç ve dış kaynaklar"? sorusunun yanıtı var mıdır? AB'den işçi eğitimi için alınan paraların, başka amaçlara harcanması, konfederasyon ciddiyetine yakışır mı? Madem "gönüllü dayanışma" idi, bu tartışmalar neyin, nesi?

Bu sorulardan "iç ve dış kaynaklar" konusunda konfederasyonun içinde bulunduğu hukuksal durum şöyle olsa gerek;

DİSK Tüzüğü'nün 30. maddesi "Giderler bütçeye uygun olarak Yönetim Kurulu kararıyla yapılır" diyor.

Hüküm sekiz sözcükten ibaret. Açıklaması uzun olabilir; DİSK'in giderleri için her şeyden önce Yönetim Kurulu'nun karar almış olması gerekiyor. Kararların nasıl alınabileceği ise belli. Yönetim Kurulu toplanacak, gündem görüşülecek, oy birliği veya çokluğu ile kararlar oluşacak.

Yönetim Kurulu'nun giderlere ilişkin yukarıdaki usulle alacağı kararlarda bir ön koşul var; "bütçeye uygunluk". Yani giderlerin Genel Kurulca onaylanmış bütçeye uygun olması gerekiyor. Bu da, bütçeye karşılığı konmamış bir gider yapılamayacağı anlamına geliyor. Elbette ki, Yönetim Kurulu'nun, bütçede karşılığı olmasa da örgütün karşılaştığı, kaçınılmaz güncel gereksinimler için fasıllar arasında aktarım yapmaya karar alma yetkisi var. Bu aktarma için de, gerekçeli olarak karar defterine yazılması ve imzalanması gerekiyor. Bütçede öngörülen yada öngörülmeyip Yönetim Kurulunca kararlaştırılan harcamaların Konfederasyonun amaç ve ilkelerine, genel kurul kararlarına ve tüzüğüne uygun olması ise birincil koşuldur. Bu giderler nasıl karşılanır?

Tüzüğün 28. maddesi de gelirleri belirlemiştir. Belirlenenler dışında gelir olması olanaklı değildir. Bunlar ; Üye sendikaların ödentileri, mal varlığı gelirleri gibi **"iç kaynaklar"** ile uluslararası örgütlerden sağlanan yardımlar, sosyal ve kültürel etkinlik gelirleri, tüzüğe ve yasaya uygun bağışlar gibi **"dış kaynaklar"** dan ibarettir. Bu sayılanların dışında örneğin, üyelerin eğitimine yönelik kimi projeler için dış kuruluşlarca karşılanan harcamalar, konfederasyonun gelirleri arasında sayılmamıştır. Bu türden paralar, projenin uygulanması için giderlere ödenmek üzere, sadece yeddiemin (güvenilir emanetçi) olarak örgütün kasasına girer ve aynen çıkar.

Konfederasyonun tüm gelir ve giderleri, tüzüğün yukarıdaki esasları doğrultusunda yönetilmek zorundadır. Kaynağı belli olmayan hiçbir gelir, tüzüğe uygun olmayan hiçbir gider söz konusu olamaz.

Bu durumda, şayet DİSK'in toplantıları "iç" kaynaklardan finanse edilmiş ise aidatlar bu işe harcanmış demektir. "Dış" kaynaklardan karşılanmış ise bu kaynakların örgüt içi mekanizmalarda açıklanabilir olması gerekecektir.

Harcamalar, işçi eğitimi için AB'den alınan paralar ile karşılanmışsa, bu hangi projedir ki, işçiler eğitilmeden para alınabilmiştir. Toplantılar için tutulan oteller, spor salonları göz önüne alındığında miktarların boyutları belli. AB'nin hoşgörüsü olmadan bu olanaklı değil.

"Bireysel gönüllü dayanışma"ya gelince, tartışmaların gereksizliğini yada karşılıklı iddiaların asılsızlığını söyletecek düzeyde..!

Çözüm için biraz daha çalışalım; Harcamalar aidat gelirlerinden karşılanmışsa, önemli bir "iç" tartışma yaratacak olsa da, kaynağa "iç kaynak" demek gerekecektir. Ancak DİSK'in aidatları miting düzenlemeye bile yetmediğine göre bunun doğruluğu kuşkuludur.

Tüzüğe uygun bir şekilde alınmış bağışlardan karşılanmışsa, hangi kişi yada kuruluşun verdiği merak konusu olacak ise de bu durumda kaynak, "dış" kaynaktır. Bu düzeydeki harcamalara yetecek bir bağışın tüzüğe uygun olarak gerçekleşmesi de, bir o kadar kuşku olacaktır.

Gelelim üçüncü şık "gönüllü dayanışma" ise, bu durumda kaynağın ne olduğu da önemli değildir. Çünkü, zaten ortada DİSK'in karşıladığı bir harcama yok demektir. Örneğin, Bolu toplantısına "aydınlara"la birlikte çağrılan DİSK Başkanlar Kurulu Üyelerinin harcamaları kendi sendikalarınca karşılanmıştır. Bu durumda "aydınlara", Otel harcamalarını kendileri karşılamışlarsa "gönüllü dayanışma" gerçekleşmiş demektir. DİSK karşılamışsa "iç" yada "dış" kaynak devrededir. Bunlardan hiçbiri oluşmamışsa durum yine çatallaşır, ya Kuru Otel aydınlarmızdan para almamış demektir, ya da DİSK Başkanlar Kurulu Üyelerinin otele ödediği paralar, zaten tüm katılanların giderlerini karşılar düzeydedir. Bu durumda "bireysel" olmasa da, sendikaların "bihaber" gönüllülüğünden söz edilebilir. Bu olası-sızlıklar da kuşkuludur.

Yine başa dönmüş gibiyiz. Tüm bunlardan bizim varabildiğimiz şu; Bir örgütü hele DİSK'i bu düzeyde tartıştırmaya hiç kimsenin hakkı yoktur. DİSK'in gelirleri ve giderlerinin üzerine kuşku düşürülmemelidir. Yapılacak olan çok zor değildir, açık konuşmaktır.

DİSK bu durumdan ivedi olarak çıkarılmalıdır...

Üyemize Hastanede Ziyaret

Metro Grosmarket İzmir Mağazasında Folklift ile kaza geçirip, bacağından ağır yaralanan üyemiz Canan Balcı'yı, İzmir Şube Başkanı Müfit Ereş, İşyeri Sendika Baştemsilci Serkan Sert ve kazayı yapan üyemiz Meriç Güncü hastanede ziyaret ederek, geçmiş olsun dilekleri iletili.

AKSAV TİS görüşmelerine başlandı

Antalya Kültür Sanat Vakfı ile sendikamız arasında bağitlanacak 4'üncü dönem toplu iş sözleşmesi için taraflar, 01 Mart günü yer, gün ve saat tespiti için bir araya geldiler. Görüşmelere sendikamızca sunulan TİS önerileri üzerinden 27 Mart'ta başlanmasına karar verdiler.

İzmir Şubemiz'de Görev Değişikliği

İzmir Şube Denetim Kurulu üyemiz Sait Aydın'ın emekli olması ; Disiplin Kurulu üyemiz Funda Uslay'ın İzmir Tabip Odası'ndaki işinden ayrılarak İstanbul'a taşınması nedenleri ile Şube organlarındaki görevlerinden aflarını istemiş olmaları üzerine İzmir Şube Yönetim Kurulu toplanarak yedekten; Denetleme Kurulu'na Serkan Sert'i, Disiplin Kurulu'na Nazlı Alptekin (Akkaş)'i göreve çağırmıştır.

Göreve gelen arkadaşlarımıza başarılar diliyoruz.

JMO İşyeri Sendika Temsilcilik Seçimleri Yenilendi

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası ile yürüttüğümüz TİS görüşmeleri anlaşma ile sonuçlanmış ve 5'inci dönem TİS imzalanmıştır. Sözleşmenin imzalanması nedeniyle İşyeri Sendika Temsilciliği Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesi uyarınca İşyeri Sendika Temsilcilik seçimi yapılmıştır. Yenilenen seçim sonucu Ankara'da İlhan Esim, Diyarbakır'da ise Mehmet Arslan yeniden seçilmişlerdir. Başarılarının devamını diliyoruz.

Metro Adana'da Temsilci Değişikliği

Metro Grosmarket Adana Mağazası İşyeri Sendika Baştemsilcisi Erkan Dehmen'in kendi isteği ile Metro Modrum Mağazasına tayin edilmesi nedeniyle, yerine Deniz Batur İşyeri Sendika Baştemsilciliğine atandı. Bu nedenle boşalan işyeri sendika temsilciliği görevine de birinci yedek temsilci Serkan Çağsal atandı.

Göreve yeni başlayan arkadaşlarımıza başarılar diliyoruz.

Canan Zeliha Özlük İzmir Tabip Odası İşyeri Sendika Temsilciliğine Tekrar Seçildi

TTB İzmir Tabip Odası ile yürüttüğümüz TİS görüşmelerinin anlaşma ile sonuçlanması üzerine 4'üncü dönem TİS imzalanmış ve İşyeri Sendika Temsilciliği Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesi uyarınca temsilcilik seçimleri yenilenmiştir. Yeniden İşyeri Sendika Temsilcisi seçilen Canan Zeliha Özlük arkadaşımıza başarılarının devamını diliyoruz.

MESAM ve UYDUKENT işyerlerinde yetki başvurusu

Türkiye Musiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği (MESAM) ile S.S. Uydukent Konut Yapı Kooperatifleri Birliği işyerlerinde 30 Haziran 2006 tarihinde sona erecek toplu iş sözleşmelerinin yenilenebilmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na tekrar başvuru yapıldı. Yeniden yetki alınacak olan MESAM'da 2'nci dönem, Uydukent'te 4'üncü dönem toplu iş sözleşmesi görüşmelerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nca sendikamıza yetki belgesi verilmesinden itibaren başlanacak. Genel-İş Sendikası ile TİS görüşmeleri devam ediyor.

Genel-İş Sendikası ile Sendikamız arasında bağitlanacak 3'üncü dönem TİS görüşmeleri 18 Ocak'ta tarafların bir araya gelmesi ile başladı. Bu güne kadar yapılan görüşmelerde TİS önerilerimizin ücretlerle ilgili maddeleri dışında anlaşmaya varıldı. Görüşmelere 13 Mart 2006 günü devam edilecek.

Paralı Sağlığa, 68 Yaş'a Hayır

GSS (Genel Sağlık Sigortası) karşıtı etkinlikler sürüyor. İzmir'de Tabip Odası'nca düzenlenen imza kampanyası etkinliklerine sendikamız İzmir Şubesi de katılarak destek verdi. DİSK Ege Bölge Temsilciliği de elele zincir oluşturarak yürüyüş düzenledi. Yürüyüş Eşrefpaşa'dan başlayarak Konak'taki basın açıklaması ile sona erdi.

PAYLAŞTIKLARIMIZ

- ♦ Metro Grosmarket Alanya Mağazası İşyeri Sendika Baştemsilcimiz Eray Yıldırım'ın babasının hayata veda ettiğini üzüntü ile öğrendik. Arkadaşımıza, ailesine ve dostlarına başsağlığı diliyoruz.
- ♦ Metro Grosmarket Güneşli Mağazası İşyeri Sendika Temsilcilerimizden Fatma Aksoy'un kızı Esra 26 Şubat 2006 günü evlendi. Mutluluklar diliyoruz.
- ♦ Metro Grosmarket Adana Mağazası'nda temsilcimiz Bilgin Özataş ile aynı mağazadan Funda Nartürk nişanlandılar. Mutluluklar diliyoruz.

Bu bölümde yer almasını istediğiniz her türlü haberlerinizi, işyeri sendika temsilcilerimize, şubelerimize ve gazetemiz künyesinde yer alan e-posta adresi ile faks numarasına gönderebilirsiniz.

<p>SAHİBİ SOSYAL-İŞ Sendikası adına Genel Başkan Özcan KESGEÇ</p>	<p>Genel Yayın Yönetmeni, Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Basın Yayın Dairesi Başkanı Tamer ATİŞ Gen. Sekr.</p>	<p>TASARIM Sosyal-İş Basın Yayın Dairesi</p> <p>BASKI Öncü Basımevi Ankara Tel:0.312.384 31 20</p>	<p>YÖNETİM YERİ SOSYAL-İŞ SENDİKASI GENEL MERKEZİ Mithatpaşa Cad. No: 56/10 Kızılay / Ankara Tel: 0.312.430 17 73 (pbx) Faks: 0.312.432 39 63 web: www.sosyal-is.org.tr e-posta:sosyal-is@sosyal-is.org.tr</p>	<p>SOSYAL-İŞ SENDİKASI ŞUBELERİ</p> <p>ANKARA : Mithatpaşa Cad. 54/4 Kızılay e-posta: ankarasube@sosyal-is.org.tr Tel : 0.312.430 07 04 Faks : 0.312.430 16 14</p> <p>İSTANBUL: Guraba Hüseyin Ağa Mh. Mehmet Lütfi Sk. Karadeniz Apt. No:4/11 Aksaray e-posta: istanbulsube@sosyal-is.org.tr Tel : 0.212.523 24 89 Faks : 0.212.534 30 88</p> <p>ANTALYA : İsmetpaşa Cad. 453. Sokak. H. Atmaca Apt. No:15 Tel-Faks: 0.242.241 51 46</p> <p>İZMİR : Mahmut Esat Bozkurt Cd. 1442 Sk. No:2 D:5 Alsancak Tel-Faks : 0.232.465 07 09</p>
---	--	--	--	---